

РОЗВИТОК ДИТИНИ ВІД 0 ДО 3-Х РОКІВ

Дитина до 1 року

У перші місяці життя поведінка дитини з порушеннями зору буде такою самою, як поведінка зрячої. Важливо більше часу приділяти близькому контакту з дитиною: частіше тримати її на руках, обличчям до себе. Це дасть дитині змогу краще роздивитися обличчя мами.

Особливо важливим у перші місяці життя дитини з порушенням зору є подразнення коркових центрів мозку. Для цього на пляшечку для води одягніть смугастий чорно-білий чохол; на стінку повісьте чорно-білий килимок (у смужечку або клітинку), використовуйте чорно-біле поєднання кольорів у своєму вбранні.

Вдягайтеся в речі яскравих кольорів, що мали б контраст з оточенням. Над ліжечком немовляти підвісьте контрастні іграшки, щоб їхній привабливий вигляд заохочував дитину дивитися на них.

У 4 місяці дитина охоче бавиться своїми ручками, оглядає їх і намагається піднести до обличчя. Щоб вона затримувала погляд на своїх ручках, одягніть на неї сорочечку або светрик з контрастними, кольоровими рукавчиками. На будь-яку сорочечку можна одягнути різнокольорові нарукавники або манжетки, наприклад, з кольорових шкарпеток. Підвішуйте на стрічці, натягнутій між бильцями ліжечка, такі іграшки: брязкальця, плюшеві талісмани, «пищавки», іграшки, що можна гризти. Можна скористатися спеціальною вішалкою з прищіпками для легких об'єктів.

Дієвий засіб заохотити роздивлятися — підвісити в полі зору дитини кольорові повітряні кульки. Навіть легкий подих повітря зрушує їх, що спонукає переведення погляду з однієї на іншу. Саме це їй потрібно! Підвішені іграшки не повинні знаходитися дуже близько або дуже далеко від дитини. Бажано

спочатку розташовувати їх на відстані близько 20 см, а пізніше — 30 см. Іграшки для немовляти з порушеннями зору потрібно купувати яскравих, контрастних кольорів. Вони мають бути безпечними, міцними, нетоксичними.

Кольорова іграшка буде привабливішою, якщо видаватиме приємний звук. Добираючи звукові іграшки, зверніть увагу на те, щоб звуки були різними, наприклад, звук тихих дзвіночків, звук калаталки тощо; мали різну фактуру (поверхню) — гладенькі, шорсткі, слизькі, тверді, м'які, кошлаті, теплі, холодні. Спробуйте самі обшити кубики матеріалами різної фактури, пошійте ковдру з різних клаптиків матеріалу (ворсистої фланелі, гладенького ситцю, слизької підкладочної тканини).

У 5—6 місяців дитина вже простягає ручки до предмета, що їй показують, усміхається до свого відображення в дзеркалі, приглядається до обличчя мами, тата чи бабусі та вміє зчитувати з нього вираз задоволення чи незадоволення її діями. У дітей з порушеннями зору бачення на відстані може бути порушеним, тому предмети та іграшки не слід розташовувати надто далеко від них.

Крім іграшок, дитина повинна мати змогу побачити меблі та різні предмети найближчого оточення (шафу, стіл, полиці, килим, квіти, лампу та ін.). Важливо навчити дитину оглядати речі, що її оточують, з різних позицій та рівнів. Це забезпечить формування правильних образів предметів навколишньої дійсності.

Немовлят з порушеннями зору потрібно частіше брати на руки, притуляти до себе, дозволяти ручками торкатися свого обличчя, на якому відображається настрій мами (спокій, радість, смуток). У цих ситуаціях важливий словесний контакт. Промовляння до дитини пестливих слів, розповідь про те, що вона робить (наприклад, «Одягаю сорочечку, завиваю пелюшку» тощо), теж надзвичайно важливий засіб тренування переведення погляду в напрямку джерела звуку.

У 7 місяців дитина, яка нормально розвивається і бачить, обертає іграшку в ручках, шукає предмет, що в неї впав, прагне до зорового контакту з дорослим. Дитина з порушеннями зору без допомоги дорослих може мати труднощі в опа-